

med en vis Forsigtighed. Jeg tror, at man maa undersøge nøje, inden man gaar til at vedtage denne Lov, i hvilken Grad der er Træng til den, og tillige, hvorledes denne Træng bedst kan afhjælpes — kort sagt: hvorledes Loven i saa Henseende skal affattes. Jeg tror, at det vilde være overordentlig heldigt ved Behandlingen af denne Lov, om vi kunde faa Oplysninger om, hvor mange Husmænd og Snderster der er her i Landet, som enten ikke have 1 Skæppe Land eller aldeles ingen Jord. Det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds (Berg) gav nogle Oplysninger i den Henseende, men det forekom mig, at de vare tagne ud af Statistiken, og jeg tror kun, det var i Hattorf, han opgav det; jeg synes ikke, det var i Tønder Land — eller rettere i Skæpper. Jeg veed ikke, om man kan faa Oplysninger af en eller anden Bøg herom, men i hvert Tilfælde vil det jo ikke være saa vanskeligt at faa disse Oplysninger fra Sogneraadene. Dernæst mente jeg ogsaa, det kunde være heldigt, om man kunde faa Oplysninger om, hvorvidt man i det hele taget kan antage, at Forholdene her i Landet ere saaledes, at Husmænd og Snderster ville gaa ind paa at leje denne Jord for en Pris saa høj som Renten af Købesummen. Det kunde jo være muligt, at det var tvivlsomt. I alt Fald vilde det være heldigt, at vi fik disse Oplysninger. Ligeledes vilde det være heldigt tilnærmelsesvis at faa at vide, hvor store Kapitaler der i hele Landet vilde gaa med til dette; det følger af sig selv, at det ikke kunde blive til Punkt og Prikk, men kun tilnærmelsesvis, saa man dog havde noget at gaa efter. Endelig til sidst vilde jeg anse det for ganske overordentlig heldigt, at Kommunalbestyrelserne kunde faa Beslighed til at udtale sig om denne Sag. Den være nu saa god, som den kan være, og Formaalet saa godt, som det kan, saa kan man dog ikke sige andet, end at den har en meget indgribende Betydning for Kommunerne, og jeg tror, at for os her i Tinget, hvor vi skulle behandle Sagen, vilde det være meget heldigt at høre de forskellige Kommunalbestyrelseres Mening; der vil vist komme mange Momenter frem, som man ikke tenker paa, og det vil i alt Fald være en god Besledning for dem, der til sidst skulle udarbejde Forslaget, at høre, hvad disse praktiske Folk, disse Kommunalbestyrelser sige dertil. Der er jo ogsaa berørt, at der er nogle Steder, hvor Forholdene ere saaledes, at man kan sige, at det er rigtigst ikke at lade Løren gælde for dem; de skulde altsaa danne en Undtagelse, og man vil da ved samme Beslighed saa at vide, hvor Forholdene i en eller anden Kommune ere saaledes, at

man maa gøre en Undtagelse. Kort sagt, jeg lægger Bægt paa disse Oplysninger; jeg mener, at de ere ogsaa ønskelige, for at man kan danne sig en bestemt Dom om de Foranstaltninger, som her ere anførte i denne Lov, ikke alene ere nødvendige, men ogsaa nyttige. Om der vil hengaa nogen Tid med at skaffe disse Oplysninger til Vejle, lægger jeg ikke saa megen Bægt paa. Jeg mener, Hovedsagen maa dog være den at faa Loven saa god som muligt. Det veed jo nemlig alle ærede Medlemmer her, at der i de sidste Aar er affattet ikke saa faa Love, med Hensyn til hvilke det har vist sig, at naar man er kommen hjem, har Kommunalbestyrelserne været meget utilfredse med dem. Jeg behøver ikke at nævne disse Love, men der er flere af den Slags. Derfor var det med Hensyn til denne Lov, som griber saa meget ind i Kommunernes Liv, heldigt, om man kunde faa saa gode og fylldige Oplysninger som muligt. Det er ikke min Mening, at Sagen skal gaa i Staa; disse Oplysninger vil man kunne faa i Løbet af 1 Maaned eller halvanden, og da vi have 4 eller 4½ Maaned tilbage af Samlingen, ville vi meget let kunne faa Loven ud i denne Samling, og det er jo de ærede Forslagsstilleres Ønske. Oplysningerne ville kunne indhentes, medens Udvalget arbejder paa Sagen, og naar Oplysningerne komme, er Betænkningen i en Fart afgjort, og Sagen kan da komme saa tidlig fra Folketinget over til Landstinget, at man kan høre dets Mening.

Om selve Lovforslaget skal jeg i øvrigt sige, at det indeholder en human Tanke, og man maa i fuldt Maal anerkende de ærede Forslagsstilleres Bestræbelser for at indføre en Foranstaltning, som kan være til Nytte for den mindre bemidlede Klasse. Forøvrigt skal jeg ikke indlade mig videre paa Lovforslagets enkelte Paragraffer, efter som det forekommer mig, at de allerede ere drøftede meget af de forskellige Talere; men der er dog et Par Paragraffer, som jeg vil udtale mig lidt om. § 2 lyder saaledes: „Indsiddere og jordløse Husmænd paa Landet skulle ved Kommunernes Foranstaltning gives Afgang til Brugen af en Havelod af Størrelse 1 a 2 Skæpper Land geometrisk Maal.“ Jeg mener, at her skal man gaa lidt forsigtigt tilværts. Som ærede Medlemmer vide, har alt nyt en vis Tiltrækningskraft, og naar nu Sogneraadene udstede Befendtgørelsen om, at nu kan, hvem der vil, melde sig for at faa Lodder, er det rimeligt, at der straks melder sig en stor Mængde Mennesker, som maaste under andre Forhold ikke vilde bryde sig om det; thi det nye har som sagt Tiltrækningskraft. Jeg er derfor bange for, at naar